

Vreme: 18.09.2017 10:10

Medij: www.dnevnik.rs

Link: <https://www.dnevnik.rs/index.php/ekonomija/naslovi/tajkuni-su-jaki-samo-kada-su-politicari-slabi-18->

Autori: Redakcija

Teme: Zoran Drakulić

Naslov: Tajkuni su jaki samo kada su političari slabi

4945

Na prošlonedeljnom tradicionalnom letnjem prijemu Srpskog poslovnog kluba "Privrednik", kojem je prisustovala i srpska premijerka Ana Brnabić, Zoran Drakulić, predsednik Kluba istakao je da je potrebno pomirenje između kru

Pomirenje između krupnog kapitala i politike, kakvo je u bliskoj prošlosti postojalo, svakako više nije moguće - ili ne bi trebalo da bude, ali saradnje između biznisa i politike i dalje ima, kao što ga ima svuda u svetu, ocenjuje za "Dnevnik" Ljubodrag Savić, profesora Ekonomskog fakulteta u Beogradu, dodajući da bi svakako država danas bila mnogo srećnija da postoje domaći biznismeni koji imaju čime da izađu na svetsko tržište i ponude iste uslove koje nude strani investitori koji su danas ovde, a sutra ko zna gde.

- Nesporno je da jedan broj biznismena iz nedavne prošlosti nema političku podršku i da se oni osećaju "posvađani" sa politikom, ali to ne važi za sve današnje tajkune. Jer, niko ne može tvrditi da i danas ne postoji sprega politike i biznisa, uostalom tako je svuda u svetu, ona i dalje funkcioniše samo što su se promenile uloge. Neki ljudi koji su ranije bile oslonac vlasti danas to više nisu, ali ima nekih drugih. Međutim, više ne postoji takva veza politike i tajkuna kakva je postojala ranije, pogotovo devedesetih godina u vreme sankcija kao i ona koja je postojala do ekonomske krize kada su danas najbogatiji ljudi stvarali svoje imperije.

Za vreme sankcija, ističe profesor Savić, tajkuni su imali direktnu podršku tadašnje države što se pravdalo borbom da Srbija preživi, jer da nije bilo ondašnjih biznismena možda bi ova država ostala onda bez gasa, lekova i svega onoga što je u tom trenutku neophodno.

- Posle 5. oktobra pa do ekonomske krize imali smo jedan drugačiju vezu između tajkuna i političara. Država je na sve moguće načine obezbeđivala njihovo funkcionisanje. Mehanizam njihovog bogaćenja bio je vrlo jednostavan: dobijali su privilegiju da se bave tim poslovima, što je na jednostavan način dovodilo do gomilanja njihovog bogatstva s obzirom da nije bilo nekog naročitog rizika za biznis, jer se uvozila prilično jeftina i ne mnogo kvalitetna roba iz sveta i ovde prodavala na dosta dobro zaštićenom srpskom tržištu po cenama koju su oni sami određivali s obzirom da nije bilo neke naročite konkurencije. Iako je bilo prisutno više svetskih kompanije one ipak nisu bila konkurencija našim tajkunima. S druge strane, tajkuni su pomagali političarima da uspu i održe na političkoj vlasti, a oni su njima vraćali privilegijama.

To je mehanizam koji je funkcionisao 7-8 godina i iz tog mehanizma su izrasli danas najbogatiji i najmoćniji ljudi u Srbiji čije se bogatstvo i moć nije ograničavalo samo na sferu ekonomije, već se prostiralo i na politiku, pa su neki od njih imali ambicije i da učestvuju u formiranju vlade, donošenju zakona.

To je završeno hapšenjem najbogatijeg Srbina i danas verovatno stvari izgledaju malo drugačije i potpuno razumem vapaje nekih od njih, mada se sa njima ne slažem, jer nemaju tako dominantnu ulogu koju su ranije imali u smislu da se promenile uloge da se sada neki drugi bliži vlasti na neki drugi način sarađuju sa vlašću, ali ne onako kako su imali u periodu ekonomske krize. U svakom slučaju neki biznismeni više nisu miljenici vlasti i oni opravdano pokreću to pitanje i smatraju da su u zapečku - smatra Savić ističući da deli mišljenje većine građana Srbije da sprega tajkuna i političara i dalje postoji.

LJ. Malešević

Nije do države

Naš sagovornik se slaže sa ocenom Zorana Drakulića da u praksi domaći i strani investitori nisu izjednačeni, ali smatra da tome nije problem država, već nespremnost i neznanje domaćih tajkuna da se uhvate u koštac sa pravilima svetskog tržišta i da nemogućnosti da izdvoje velike finansije za ulaganja u srpsku privredu.

- Formalno postoji Zakon o ulaganjima, ali u praksi se dešavaju drugačije stvari. Danas u Srbiji od privatnog vlasnika retko možete očekivati da ima toliko finansijske mogućnosti da investira više stotina miliona evra u neki novi projekat, pa čak i da mu država pomogne na isti način kao što pomaže strane investitore. Dakle, formirana je struktura srpskih najbogatijih ljudi koji su na jednostavan način došli do svojih finansijskih i poslovnih imperija koje baš zato što su na takav način formirane nisu formirane na zdravim osnovama i većina njih nema dugoročnu perspektivu jer nisu obezbedili dovoljne zalihe u poslovnom smislu zdravog kapitala da podrže određene investicije i ulažu u zapošljavanje hiljade radnika kao što to rade strane kompanije. Oni niti imaju dovoljno znanja, iskustva, poslovnih veza, niti su zauzeli određenu tržišnu poziciju, niti imaju svetski poznate brendove, niti imaju sve ono što karakteriše dobre strane investitore. Oni su jednostavno živeli i funkcionisali i bogatili se u nekim neregularnim i neekonomskim uslovima i potpuno je prirodno da sada ne mogu da se uhvate u koštac sa zdravom konkurencijom - ističe profesor Savić.

